

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce
AUTORSKÁ KNIHA
CESTY
Kateřina Majerníčková

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Ilustrace grafika

Bakalářská práce

AUTORSKÁ KNIHA

CESTY

Kateřina Majerníčková

Vedoucí práce: Prof. Ak. Mal. Mikoláš Axmann

Katedra výtvarného umění

Fakulta Designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2017

.....
podpis autora

OBSAH

1	Mé dosavadní dílo v kontextu specializace	5
2	Téma u a důvod jeho volby, Cíl práce	8
3	Proces přípravy, Proces tvorby	10
4	Popis díla, Technologická specifika, Přínos práce pro daný obor	14
5	Seznam použitých zdrojů	18
6	Resumé	19
7	Seznam příloh	20

1 Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Kreslení a vytváření mě velmi bavilo již od malička, proto jsem se po základní škole rozhodla podat si přihlášku na uměleckou školu. Na přijímací zkoušky jsem se připravovala pod vedením akademické malířky Renáty Kaiserové a uspěla jsem na první pokus.

Nastoupila jsem na střední uměleckou školu Václava Hollara, kde jsem studovala obor, který se sice jmenoval grafický design, ale obsáhl kromě počítačové grafiky a typografie i kresbu, malbu, modelování, figurální kresbu a také jsem se tam poprvé setkala s grafickými technikami, které mi naprosto učarovaly.

Moje touha věnovat se grafickým technikám i nadále a moje láska ke knihám vedly k tomu, že jsem se po maturitě přihlásila na Fakultu designu a umění Ladislava Sutnara do ateliéru ilustrace a grafiky. Zde jsme v zimním semestru prvního ročníku vytvářeli jako klauzuru vzorník šablonového tisku, při jehož tvorbě jsem si vyzkoušela mnoho zajímavých způsobů šablonového tisku a také harmonikovou vazbu. Za nejcennější zkušenost z tohoto semestru považuji knihtisk. Jsem nesmírně vděčná za možnost si tuto v dnešní době vzácnou činnost vyzkoušet. Kromě sazby jsme zde také tiskli kompozici z písmen na zeď ve dvoře fakulty.

V letním semestru jsem zápasila s velkoformátovými kresbami na téma rodina a trojrozměrným portrétem osobnosti. V ostatních předmětech jsem byla mnohem spokojenější. Především v knižní vazbě, kde jsem se naučila, jak vytvořit knihu, což mi připadalo velice fascinující a zároveň mě to nesmírně bavilo. Při serigrafii jsme

kromě očekávatelného sítotisku dělali také sgrafito (opět na zdi ve dvoře). Nikdy by mě nenapadlo, že budu něco takového dělat a celkem jsem si to užívala.

Zimní klauzurou druhého semestru byl soubor ilustrací na libovolné literární téma provedený libovolnou grafickou technikou. Zvolila jsem svoji oblíbenou knihu Hudba Ticha od Patricka Rothfusse a ilustrace jsem provedla linorytem, dvou až třibarevným soutiskem. Téma semestrální práce znělo intervence do veřejného prostoru grafickými prostředky. Pojala jsem to jako příležitost k vylepšení jedné staré ošklivé protihlukové stěny poblíž mého bydliště, kterou jsem zkrášlila metrovými siluetami čtyř slepic a jednoho kohouta vyřezanými ze samolepicí folie.

Při litografii jsem objevovala divy tisku strojem i beze stroje, nejrůznějších technik vytvoření obrazu na kameni a mimo jiné jsem, stejně jako půl roku předtím během serigrafie, vytvořila nový exemplář do svojí rostoucí sbírky vlastních grafik zobrazujících chobotnice.

Letní semestr se pro mě nesl v duchu grafického designu. Měla jsem zapsaný povinný i volitelný grafický design a ke klauzuře jsem tvořila plakát a brožurku pro výstavu našeho ateliéru. V plakátech jsem se snažila spojit klasické grafické techniky s digitálním médiem. Docílila jsem toho skenováním tiskových matic jako například vyrytého lina, poškrábaného plechu, síta nebo litografického kamene. Jako semestrální práci jsme vytvořili desetimetrové kresby a téma člověk a zvíře. Při knižní vazbě jsem se naučila šít knihy na motouzy a vázat je do kůže.

Zimní semestr třetího ročníku pro mě byl výbornou přípravu na

bakalářskou práci, protože jsme se věnovali autorské knize. Vytvořila jsem Bestiář obsahující tvory mytologické, literární i mé vlastní novotvory. Všechny jsem je vyobrazila pomocí digitální grafiky. Dalším ateliérovým úkolem byla tvorba vlastní abecedy z přírodních materiálů. Vyřešila jsem to tak, že jsem jednotlivá písmena hledala ve větvích stromů a následně fotografovala. Za zmínku jistě stojí i jeden z volitelných předmětů, kde jsem se naučila základy animace v programu Adobe Flash.

Moje zkušenosti jsou zatím převážně ze školního prostředí, ale pevně věřím, že jejich rozmanitost a pestrost mi bude velmi prospěšná při mojí budoucí práci.

2 Téma a důvod jeho volby

Vždy jsem měla velmi ráda knihy a tak mě nesmírně lákalo vytvořit svou vlastní. Především proto jsem si vybrala jako téma svojí bakalářské práce autorskou knihu. Dalším důvodem této volby bylo také to, že knihu vnímám jako velice komplexní umělecké dílo spojující obraz, písmo, využití prázdného prostoru a vazbu, což pro mě znamenalo výzvu a také mi to připadalo jako adekvátní zakončení bakalářského studia a zužitkování dosavadních zkušeností získaných během studia.

Na začátku třetího ročníku jsem měla o svojí knize jistou abstraktní představu, kterou jsem během zimního semestru, kdy jsem v ateliéru také dělala autorskou knihu, neustále promýšlela a přizpůsobovala nově získaným zkušenostem, až začala získávat pevné obrysy.

Můj plán byl od začátku věnovat knihu cestám a drobným dobrodružstvím, které jsem zažila během letních prázdnin. Chtěla jsem totiž, aby byla kniha kompletně mým autorským počinem a to včetně textu. Vědoma si svých nedostatků ve vymýšlení příběhů, rozhodla jsem se pro vyprávění zážitků z vlastních zkušeností.

Toto téma mě napadlo na konci léta, které jsem si nesmírně užila, zejména v kontrastu a létem předchozím, které pro mě bylo příšerné, a tak jsem měla pocit, že bych svoje nadšení z těchto pár měsíců neměla nechat bez povšimnutí. Zároveň mi tento námět vyhovoval i v tom, že jsem chtěla vytvořit něco do určité míry osobního, co by bylo určeno primárně mé rodině a přátelům.

Cíl práce

Mým cílem bylo vytvořit knihu, ve které bych s případným čtenářem sdílela své zážitky z některých z mých drobných dobrodružství, ale nechtěla jsem se vnucovat formou cestovního deníku nebo něčeho podobně prvoplánového. Chtěla jsem se zaměřit hlavně na atmosféru a prostředí a vyhnout se všemu konkrétnímu, abych ponechala co největší prostor čtenářově představivosti.

Snažila jsem se ve své knize vytvořit atmosféru klidu, ticha a okouzlení z prosté přírody a jejích divů a tajemství. Pevně věřím, že každý člověk čas od času potřebuje uniknout hluku a ruchu běžného života, projít se po lese nebo podél řeky, ať už s cílem nebo bezcílně, od všeho si odpočinout a jen si užívat tlumeného ševlení větru ve větvích a možná si natrhat pár borůvek.

Podobný pocit jsem se pokusila zprostředkovat ve své knize a ještě jsem ho okořenila špetkou tajemna, abych vyprovokovala čtenářovu zvědavost a fantazii. Ráda bych, aby moje kniha působila na lidi jako příjemná procházka přírodou a možná je i nenásilným způsobem přivedla k mému přesvědčení, že cesta je mnohem důležitější než cíl.

3 Proces přípravy

Připravovat svoji bakalářskou práci jsem vlastně začala nevědomky už během léta, kdy jsem zažívala příběhy, které jsem později popsala ve své knize, a také jsem vytvářela spousty fotografií, z nichž mi některé posloužily jako podklad k ilustracím.

Dalším významným krokem přípravy byl zimní semestr a autorská kniha, na které jsem pracovala v ateliéru. Byla to první kompletní kniha, kterou jsem kdy vytvořila, a zjistila jsem, že udělat autorskou knihu se vším všudy není jen tak. Díky této cenné zkušenosti jsem při tvorbě bakalářské práce již věděla o mnoha ošemetnostech s tvorbou knihy spojených a na co si dát pozor.

Zpočátku jsem si nebyla jistá, kterým směrem se se svým konceptem vydat. Původně jsem zamýšlela pojmout knihu jako cestovní deník. Až když jsem v zimním semestru pracovala na svém „Bestiáři“ a pohrávala si v něm s tajemstvím, neurčitostí a velkým prostorem pro čtenářovu představivost, uvědomila jsem si, že podobnou cestou bych se chtěla vydat i ve své bakalářské práci.

V „Bestiáři“ jsem si také ujasnila záležitosti techniky. Uvažovala jsem o nejrůznějších grafických technikách a jejich kombinacích, ale v „Bestiáři“ se mi velmi osvědčila v počítači vytvořená vektorová grafika využívající pouze jemné škály šedých odstínů s minimálním kontrastem.

Když jsem vyřešila základní technické záležitosti, začala jsem se víc zabývat samotným obsahem knihy. Procházela jsem fotografie, čerpala z nich atmosféru a přemýšlela jsem o tónu mého vyprávění. Také jsem si sepsala všechna putování, která jsem

během léta podnikla, a postupně vyškrtávala ta, která se mi nehodila, až jsem zůstala pouze s pěti. Jedno z nich pak ještě vypadlo v průběhu konzultací a prvotních verzí knihy.

Pro takto malé množství jednotlivých cest jsem se rozhodla proto, abych mohla každé z nich věnovat dostatečné množství pozornosti a přitom udržet celek v rovině zvládnutelnosti jak pro mě, tak pro čtenáře.

Proces tvorby

Práci jsem začala probíráním a tříděním fotek. Vybírala jsem ty, které mi připadaly vhodné jako podklad pro budoucí ilustrace. Tyto fotografie jsem si poté otevřela v Adobe Illustratoru a pomocí nástrojů Tužka a Pero jsem překreslila základní motivy do křivek. Světelné atmosféry jsem většinou dosáhla tak, že jsem v místě zdroje světla vytvořila kruh nebo jiný tvar a ten jsem pak soustředně zvětšovala a kopírovala. Každému nově vytvořenému kruhu jsem přiřadila šedý odstín o procento či dvě tmavší nebo světlejší než měl kruh předchozí. Tímto způsobem mi vzniknul „ručně“ dělaný přechod ozvláštněný posterizací. Odstíny dalších motivů obrazu jsem poté nastavila tak, aby vystupovaly nebo zanikaly v odstupňované ploše přesně podle mých představ. Světlost či tmavost celého výjevu jsem volila podle atmosféry, kterou jsem se snažila vyvolat.

Pro předsádky a přebal jsem fotografie nepřekreslovala. V Adobe Photoshopu jsem je nejdříve převedla do černobílé a potom jsem snižovala kontrast, zesvětlovala a ztmavovala, dokud jsem nebyla spokojená s výsledkem. Fotografie určenou na přebal jsem potom zvektorizovala v Illustratoru, aby stylem provedení co nejvíce odpovídal ilustracím vevnitř.

V Adobe InDesignu jsem vysázela texty. Po několika zkouškách a konzultacích jsem se rozhodla pro písmo Chaparral a sazbu do bloku. Protože se v knize mezi stránkami s textem často objevují dvoustránkové ilustrace, rozhodla jsem se nerozdělovat jednotlivé odstavce přes více stran, abych zabránila zbytečnému

roztříštění textu a tím způsobeným nepřehlednostem ve vyprávění.

Knižní bloky jsem sama svázala. Na desky jsem použila knihařské plátno, na kterém jsem dříve pomocí fixírky a zředěné tuše vytvořila šest odstínů šedé ve zvlněných horizontálách představujících krajinu. Plátno jsem poté rozřezala na pruhy a těmi jsem desky potáhla tak, že přes sebe mírně přesahovaly a vytvořily jemný reliéf.

4 Popis díla

Moje autorská kniha se jmenuje „Cesty“ a popisují v ní čtyři krátká putování, která jsem zažila během jednoho léta. Texty jsou laděny spíše lyricky a snaží se se čtenářem sdílet trochu ze své poklidné nálady plné tajemství a příjemného pocitu putování krajinou.

Kniha má 64 stran a obsahuje 12 dvoustránkových ilustrací, 8 jednostránkových ilustrací, 5 siluet borůvkových větviček, 3 šedé vakáty a 19 čistě textových stran. Je rozdělena do čtyř kapitol podle jednotlivých cest. Záměrně jsem vynechala paginaci, protože mi připadala jako příliš konkrétní prvek v knize, která staví na neurčitosti a tajemnosti.

Vektorové ilustrace jsou provedené v jemných odstínech šedi s minimálním kontrastem. Předsádky a přebal knihy jsem vytvořila z upravených fotografií.

Rozměr knihy je 200mm na 240mm.

Technologická specifiká

Ilustrace jsem vytvořila zcela v počítači v programu Adobe Illustrator. Jako podklad jsem ve většině případů využila vlastní fotografie, které jsem překreslila do jednoduchých vektorových grafik. Přestože jsem původně uvažovala o použití barvy, nakonec jsem se rozhodla ponechat všechno v odstínech šedi. Snažila jsem se co nejvíce zredukovat kontrast a plně využít bohatou škálu šedí, kterou digitální médium nabízí. Použití čistě bílé i černé jsem se vyhnula a držela jsem se mezi pěti a devadesáti pěti procenty šedé škály. Jednotlivé plochy jsem nejčastěji odstupňovala po dvou procentech šedého odstínu, abych vytvořila jemný ale viditelný přechod a často jsem tak i docílila efektu „posterizace“

Předsádky a přebal knihy jsem vytvořila upravením fotografií v Adobe Photoshopu. Nejdříve jsem je převedla do černobílé, potom jsem výrazně snížila kontrast a provedla pár dalších drobných úprav, aby fotografie byly v souladu s vektorovými ilustracemi. Fotografie určenou na přebal jsem nakonec ještě zvektorizovala v Illustratoru.

V Adobe InDesignu jsem si určila zrcadlo sazby a dala dohromady obrazový materiál a texty, které jsem vysázela do bloku písmem Chaparral ve velikosti 11 bodů. Stejný font jsem použila i na přebalu a titulu knihy. Protože mi černé texty připadaly moc tvrdé, rozhodla jsem se je udělat tmavě šedé, aby se lépe hodily k jemným šedým ilustracím, ale stále zůstaly dobře čitelné.

Celou knihou včetně textů se prolíná motiv borůvek. Na začátcích kapitol, ale i na jiných místech, jsem proto umístila šedé siluety větvičky borůvčí.

Po provedení tiskové zkoušky na různé druhy papíru jsem

vybrala papír Flora, který mi přišel příjemný svojí texturou a zároveň byl i vhodný pro tisk. Na knižní dvojlisty jsem použila papír gramáže 130 g/m², na předsádky gramáže 240 g/m².

Knihu jsem svázala sama. Rozhodla jsem se pro klasickou šitou vazbu s deskami z 2mm silné lepenky potažené pruhy knihařského plátna. Knižní blok jsem také opatřila šitým kapitálkem.

Přínos pro daný obor

Účelem mojí tvorby bylo především obohatit sama sebe o nové poznatky. Je to teprve druhá autorská kniha, kterou jsem kdy vytvořila, a při práci na ní jsem získala mnoho nových zkušeností a hodně se toho naučila.

Myslím, že mám ještě hodně učení před sebou, než vytvořím něco, co bude skutečným přínosem pro obor ilustrace. Přesto předpokládám, že relativně neobvyklá a případně tedy i přínosná je mnou využitá kombinace digitální vektorové grafiky a šedé škály s nízkým kontrastem.

Počítačová grafika, jak ji nejčastěji využívá například grafický design, bývá naopak ve většině případů velmi flagrantní. Jejím úkolem je zaujmout, musí proto křičet. Já jsem si ve své knize mohla dovolit šeptat, jako bych pracovala s tužkou nebo akvatintou.

Snažila jsem se tak dokázat, že i počítačem vytvořené ilustrace mohou obsahovat dávku citu a nemusí být jen tvrdé a neosobní, jak se mnoho lidí domnívá.

5 Seznam použitých zdrojů

GAIMAN, Neil. *Kniha hřbitova*. Ilustroval Dave MCKEAN. Frenštát p.R. [pod Radhoštěm]: Polaris, 2008. ISBN 978-80-7332-129-1.

TOLKIEN, J. R. R. *Hobit, aneb, Cesta tam a zase zpátky*. Ilustrované vyd. 2., V Argu 1., rev. Ilustroval Alan LEE, přeložil František VRBA. Praha: Argo, 2006. ISBN 80-7203-802-8.

ROTHFUSS, Patrick. *Hudba ticha: příběh ze světa kroniky královraha*. Přeložil Jana REČKOVÁ. Praha: Argo, 2015. Fantastika (Argo: Triton). ISBN 978-80-7387-893-1.

MARTIN, George R. R. *Ledový drak*. Ilustroval Luis ROYO, přeložil Lenka NĚMEČKOVÁ. Praha: Argo, 2015. ISBN 978-80-257-1465-2.

6 Resumé

As a theme of my bachelor thesis I chose the author's book, since I'm extremely fond of books not only as a medium of storytelling, but also as a very complex piece of art. My book is called „Journeys“ and I tell in it four short stories about four journeys I experienced during the last summer.

My main focus was to create a book full of tranquility, silence and slightly mysterious atmosphere, where the reader can fully use his or her imagination and possibly find a quiet and peaceful place in the middle of a loud hectic world.

The illustrations are based on my photographs of very real places and situations, but I redrew them to be as inconcrete as possible and open for interpretation. My goal was to share my personal experience, but not in an overly obvious and aggressive way.

I also wanted to express my love of nature and my conviction that the journey is more important than the destination.

As for technique all of the illustrations are made in Adobe Illustrator as vector graphics. I like the rich scale of greys the digital medium offers. But I also took this as an opportunity to prove that artworks created entirely in computer can be gentle and personal. By using only shades of grey with very low contrast I tried to fill the illustrations with secrets, mystery and also create a space for the reader's own experience and imagination.

7 Seznam příloh

Příloha 1

CESTY, přebal

Příloha 2

CESTY, předsádky

Příloha 3

CESTY, desky

Příloha 4

Ušité knižní bloky

Příloha 5

Knihy v lisu

Příloha 6

CESTY, ilustrace 1

Příloha 7

CESTY, ilustrace 2

Příloha 8

CESTY, ilustrace 3

Příloha 9

CESTY, ilustrace 4

Příloha 10

CESTY, ilustrace 5

Příloha 11

CESTY, ilustrace 6

Příloha 12

Podkladová fotografie 1

Příloha 13

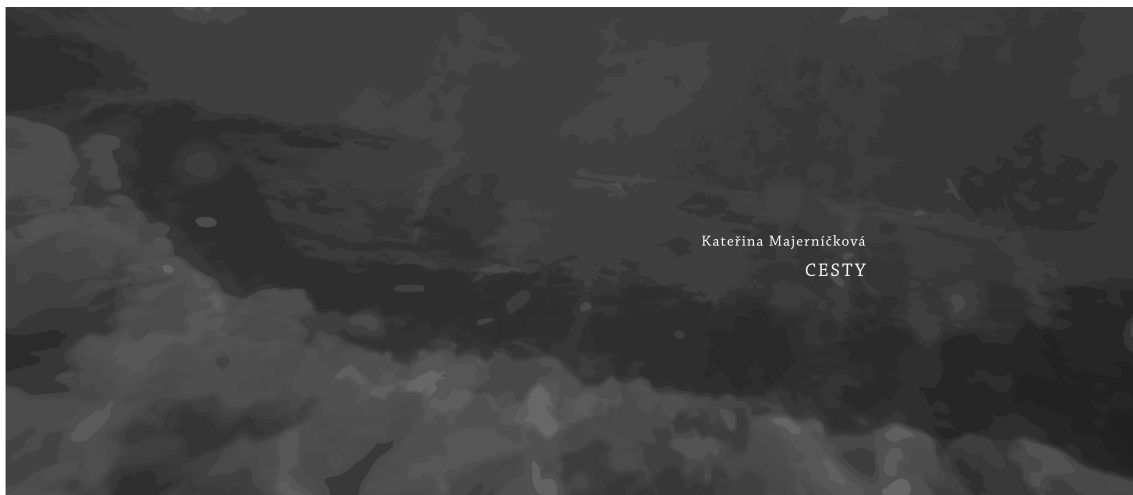
Podkladová fotografie 2

Příloha 14

Podkladová fotografie 3

Příloha 1

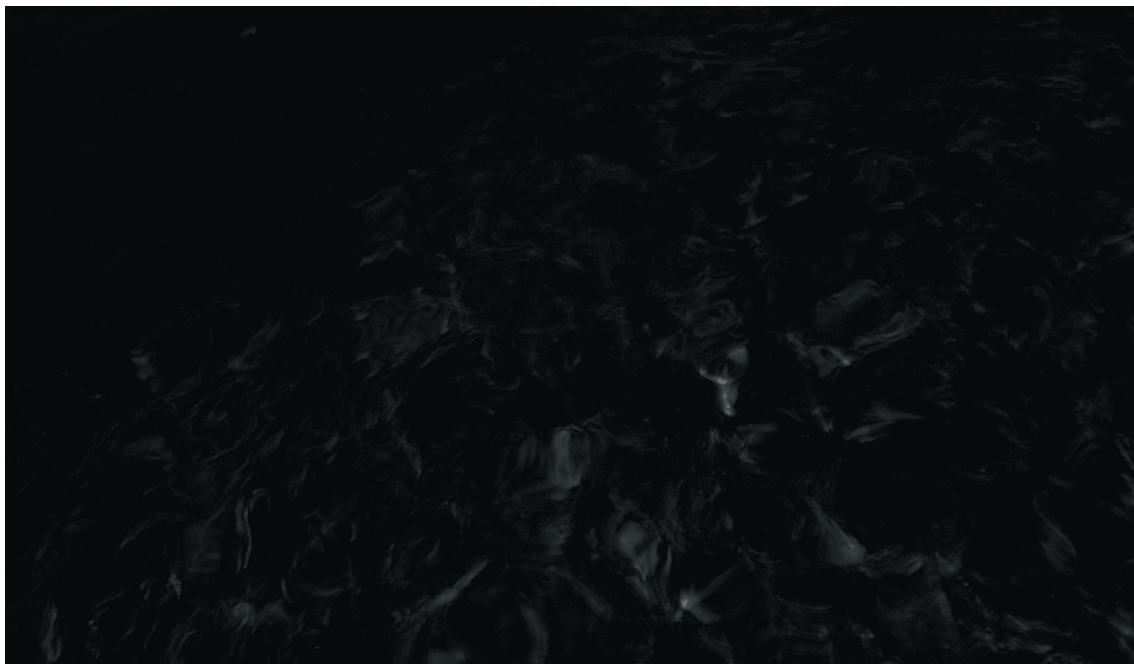
CESTY, přebal

Vlastní tvorba

Příloha 2

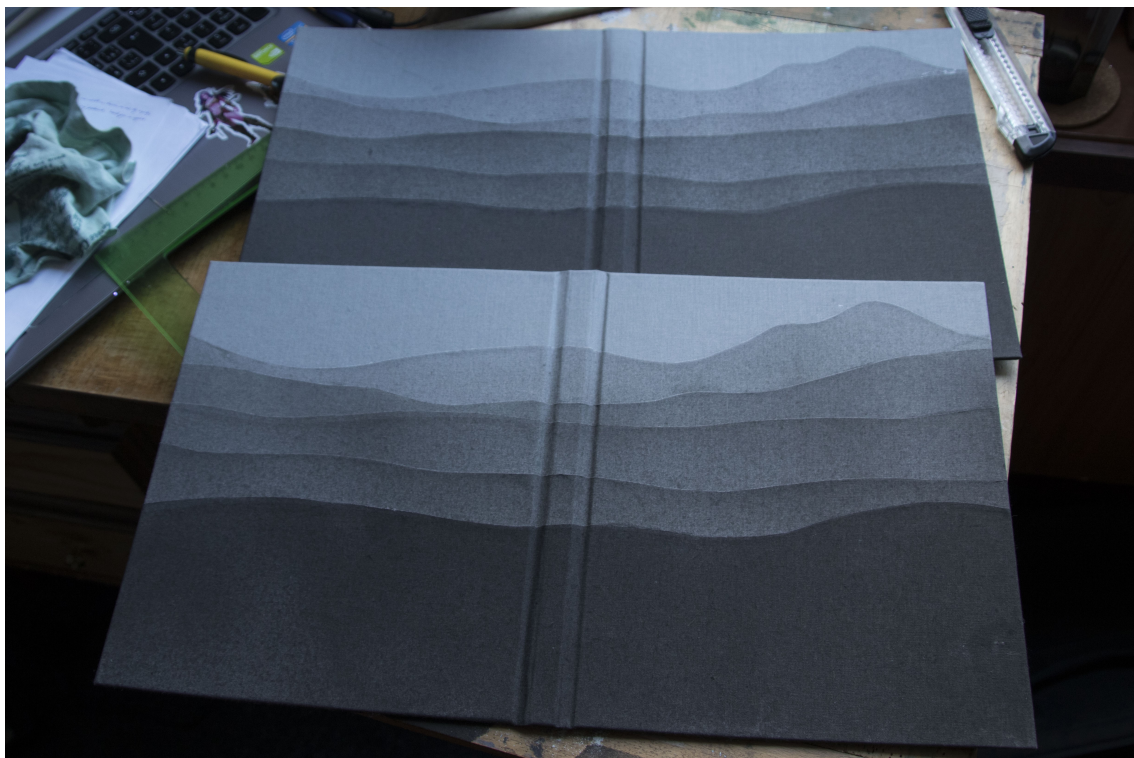
CESTY, předsádky

Vlastní tvorba

Příloha 3

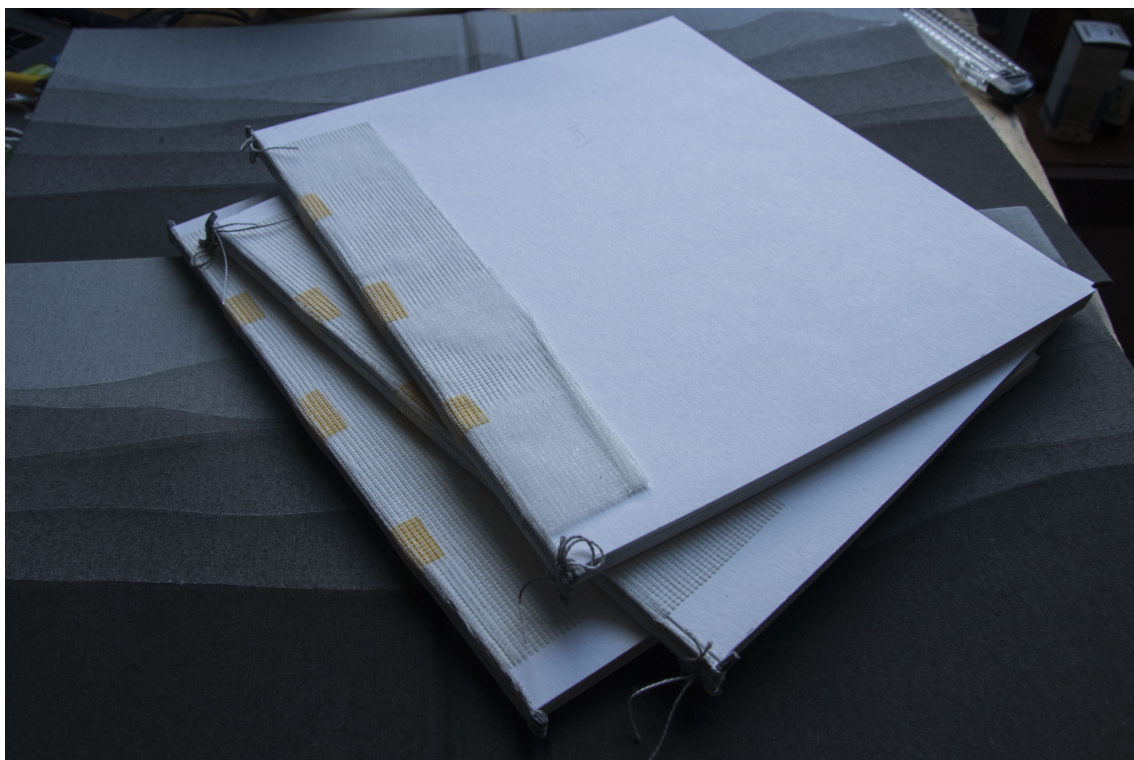
CESTY, desky

Vlastní fotografie

Příloha 4

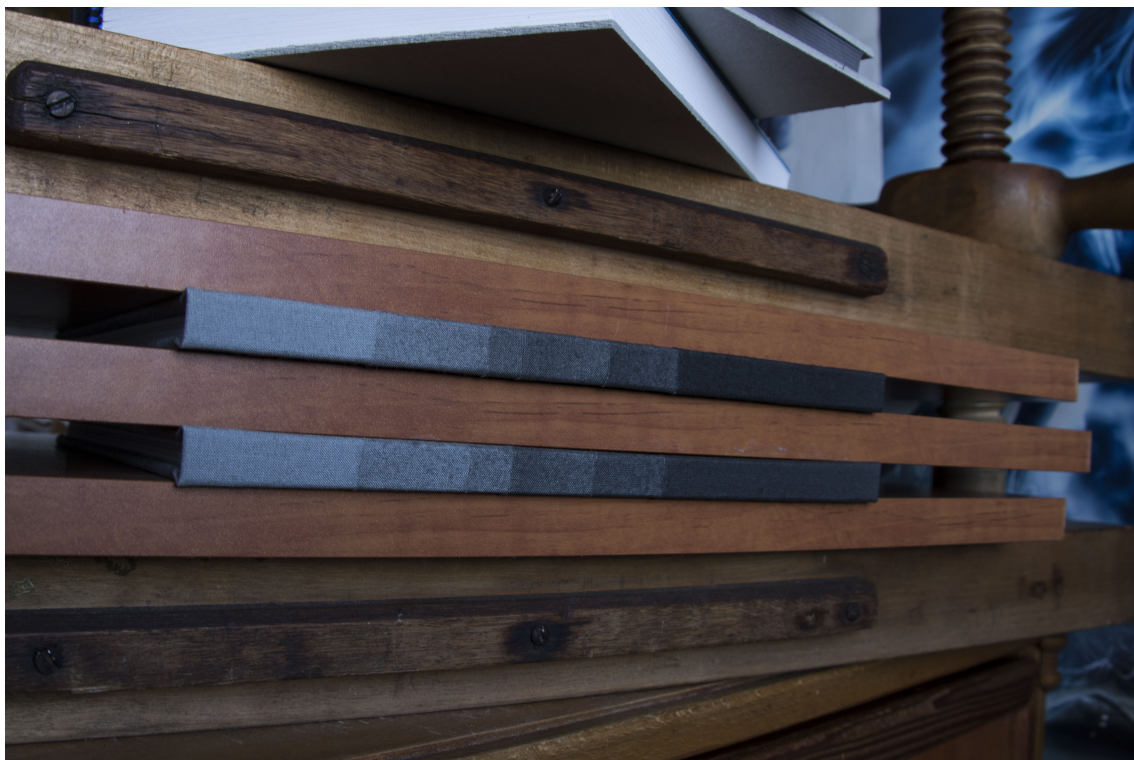
Ušité knižní bloky

Vlastní fotografie

Příloha 5

Knihy v lisu

Vlastní fotografie

Příloha 6

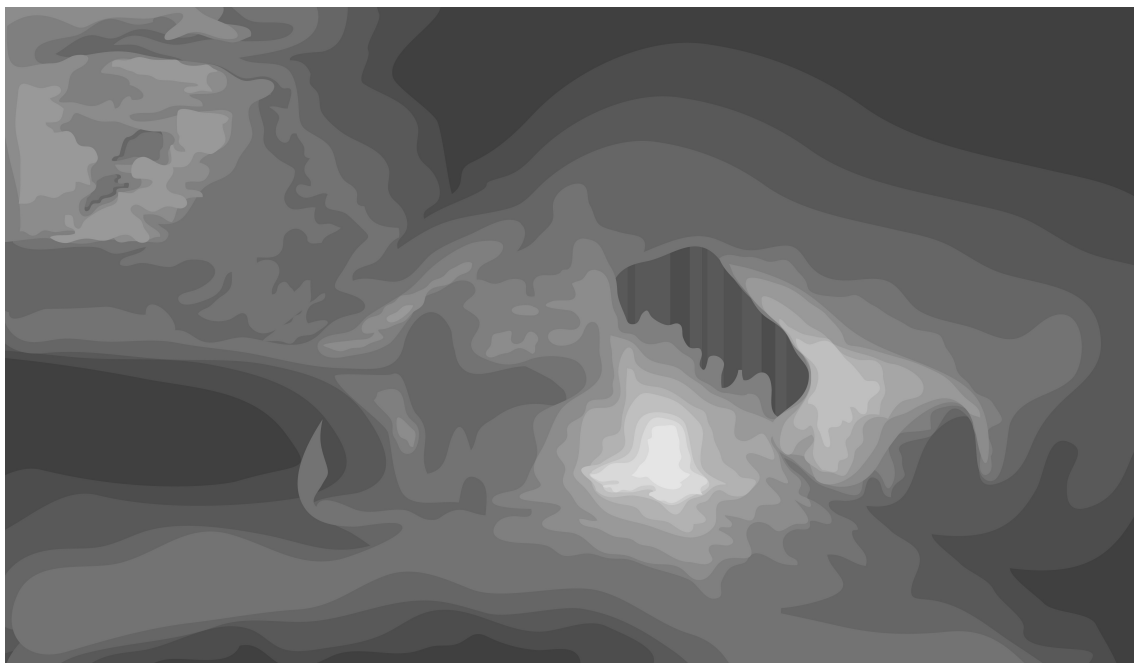
CESTY, ilustrace 1

Vlastní tvorba

Příloha 7

CESTY, ilustrace 2

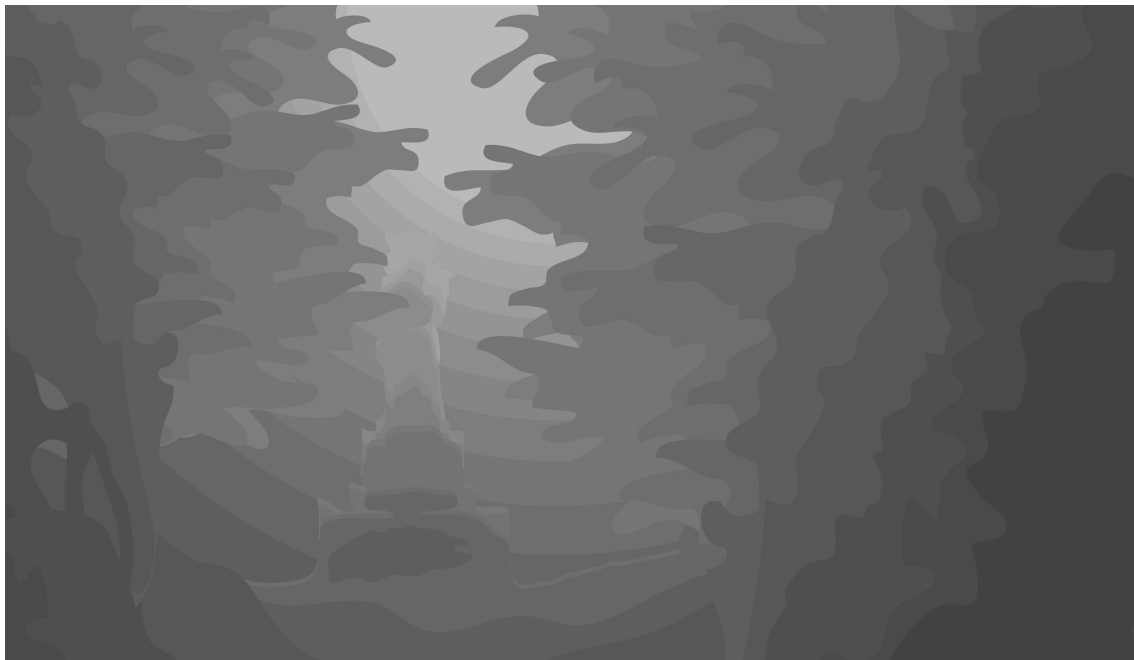

Vlastní tvorba

Příloha 8

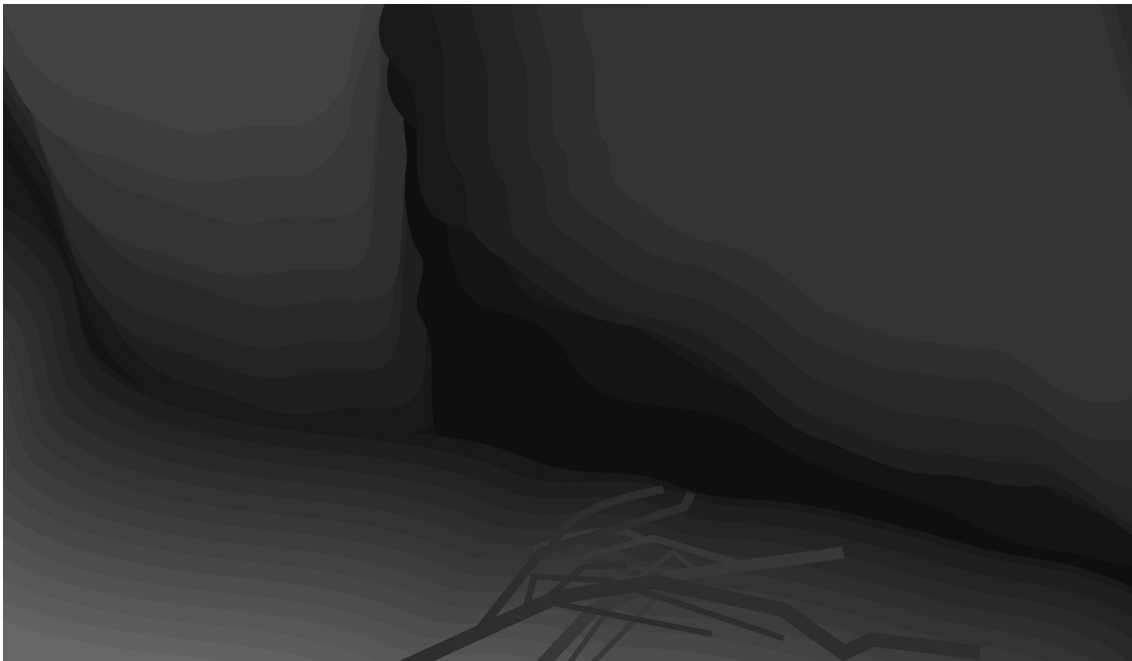
CESTY, ilustrace 3

Vlastní tvorba

Příloha 9

CESTY, ilustrace 4

Vlastní tvorba

Příloha 10

CESTY, ilustrace 5

Vlastní tvorba

Příloha 11

CESTY, ilustrace 6

Vlastní tvorba

Příloha 12

Podkladová fotografie 1

Vlastní fotografie

Příloha 13

Podkladová fotografie 2

Vlastní fotografie

Příloha 14

Podkladová fotografie 3

Vlastní fotografie